

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leta f. 1.10
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in t. i. tudi pri „ponižanih“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v mnski ulici ter v Trstu, via Casserna, 8.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo prednostno „Soča“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4, II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Cesarjevo potovanje po slovenskih deželah.

Iz Ljubljane, 20. jul. Da izpolnim dolžnost zvestega poročevalca, imam Vam še opisati zadnje ure, ki jih je cesar prebil na Kranjskem, in sicer v nje najlepšem predelu, na Gorenjskem, na Bledu. Ni mi treba še posebe omenjati, da Gorenjci niso v ničem zaostali za Notranjci, storili so vse, kar so mogli, da bi dostojno vzprijeli milega vladarja. Ali vreme jim ni bilo ugodno. Kakor sem zadnjič povedal, začel je uže pred Kranjem liti dež in s planin je pihal jako hladen veter. No navzlic temu je bila vsa savska dolina od Kranja do Bleda v praznični opravi. Po vseh gričih ob železnici so vihrale trobojne in cesarske zastave, od vseh strani so grmeli topiči, povsod je stalo vse polno ljudstva, ki se ni naveličalo z navdušenimi klici cesarja pozdravljati. Dospel v Lesce sedel je po končanem pozdravu in odzdravu zopet v odprto kočijo in se odpeljal najprej v Bégunje, da si ogleda žensko kaznilnico, in potem na Bled.

V Zagoricih pred Bledom je stal jako izviren in sosebno lep slavolok. Nekaj v slavoloku samem, nekaj okolo njega bile so nastavljene prekrasne skupine poljedelcev, lovcev in rudokopov. Vsaka postava za se bila je vredna, da bi jo bil naslikal najveščji umetnik. Od slavoloka pa do Malnarjevega hotela na obeh straneh ceste stala je najprej šolska mladina iz vsega okraja, potem korenjaški gorenjski kmetje in naposled kacij sto kmetijskih deklet. In kaki so bili ti kmetje in te kmetice. Kdor če videti krepko in lepo kri, semkaj naj pride. Otroci so držali v rokah lipove vejice, deklice so imele majhne cvetne šopke pripete na prsih, dečki pa na klobukih. Župan je pri slavoloku pozdravil cesarja, ki je prijazno odzdravil, ogovoril še mnoge druge in se potem mej silnimi živio vozil skozi zgoraj opisani špalir.

Ob jezeru se je gnetla neznanška množica ljudij, domačih in ptujih. Iz Ljubljane so trije vlaki pripeljali do 2000 ljudi, in tudi s Trebiža je prišel poseben vlak. Pred Malnarjem se je od 5. do 8. ure vse trlo ljudstva, ki je neprestano pozdravljalo cesarja in ga tudi večkrat priklicalo na okno.

Bled, uže sam ob sebi krasen, bil je danes še krasnejši, ker ga je človeška roka nakitila, kar je bilo mogoče. A kakšen bi še bil, da mu je bilo vreme

milo, da se „snežnikov velikani“ niso v oblakov sivih plašč zavili. Proti večeru se je vendar nekoliko ujasnilo in zdaj se je videlo, da so se vsi višji hribi belo zaodeli.

Ko se je vlegel mrak na jezero, prišel je cesar s svojim spremstvom ter se vsedel z nekaterimi dostojanstveniki v jedno, ostalo spremstvo pa v drugo ladijo. Za cesarjev čoln bila sta iz Pulja naročena dva mornarja, toda cesar je rekel, naj ga vozijo domači ljudje. Pred cesarjevo ladijo vozili so se gorenjski peveci, ki so ves čas prepevali slovenske pesni. Cesarja je jako zanimala okolica in povpraševal je vsak čas, kakó se imenuje ta in oni vrh. V tem se je pričela razsvetljava. Cesar se je peljal na otok in je šel v krasno razsvetljeno cerkev. Ko je zopet stopil iz božjega hrama, obstal je prevzet čarobnega prizora. Stari grad na strmi skali kazal se je ves v ognji in dve solnci razsvetljevali sti vso okolico. Vse vile, vse hiše so bile obilo razsvetljene, po drevju so bili obešeni pisani baloni, po bregovih so goreli bengalski ognji, po vsih hribih na okolo pa kresovi. In vse to luči so se zrcalile v jezeru ter se tako podvojevale. Na Straži gorelo je 35 kresov, ki so sestavljali črki F. J. Tudi na Stolu in na Triglavu sti bili napravljene grmadi, a zaradi novo zapadlega snega ni bilo moči do njiju. V ta čarobni kras odmevali so glasovi vojaške godbe in so pokali topovi, a z bregov so se orili neprestani živio klici. Cesarsko ladijo je spremljalo vse polno ladij, čolnov in plavov, ki so bili vsi razsvetljeni in okrašeni. Rakete so švigale po zraku in razni ognjemeti so vsipali žareče iskre, zvezde, oble itd. To je bila krasota, ki je mogoča samo na jezeru. Pozno v noč se je cesar povrnil k Malnarju. Tu so peveci še jedno zapeli — potem je bil mir, vsaj okolo Malnarja. Drugod so se ljudje razveseljevali do zora.

Drugo jutro hitro po 4. uri odpeljal se je cesar k železnici v Lesce, kjer so ga čakali deželni glavar in dež. odborniki. Na razstanku rekel je cesar: Ponačljam svojo najtoplejšo hvalo za presrečni vzprijem na Kranjskem. V resnici me je veselilo, da sem se mogel udeležiti te krasne patriotske slavnosti, katere se bodem najugodnejše spominal. Želim, da bi mi skoro zopet bilo mogoče priti na Kranjsko.

Po vseh postajah do koroške meje čakal je cesarja mnogoštevilni narod se svojimi župani, z duhovščino, z učitelji in se šolsko mladino. Povsod presrečno pozdravljen, odzdravljaj je takisto prijazno in ljubeznjivo.

Deželni predsednik baron Winkler sprovel je cesarja do Trebiža.

Takó je slovenski narod po Štajarskem in Kranjskem vzprijemal svojega cesarja, kateremu je za tolike dobrote od srca hvaležen, sosebno mu nikdar ne zabi, ka mu je kot narodu pod njegovim vladanjem bilo dano nekoliko prostee dihati, in ka vidi, da mu vladar sam spoštuje jezik in narodnost.

Cesarski dnevi so minuli, odhramel je vrišč in trušč, in vse se giblje zopet v navadnem kolotoku, a vendar so se nam posamični prizori vtisnili takó globoko v dušo, da jih nikdar ne zabimo in danas bode spomin na nje še na stare dni osrečeval. Gojimo pa tudi prijetno nado, da se je cesar uveril, da pod njegovim mogočnim žezlom ima sicer bogatejšo, umnejšo in naprednejšo narode, ali vsem cesarstvu ga ni, ki bi mu bil bolj udan in bolj zvest, nego je narod slovenski.

Sodnijske reči.

Iz Brd, 20. julija.

Radi mojega članka v 28 št. „Soča“ bili ste torej zaseženi. Ne bi bil mislil, da znam tako ostro pisati. Naj bo; skušal bom, da Vam naprej ne bom urokoval neprijetnostij, ali resnica ne sme pri tem nič trpeti. Danes dovolite mi par besed o sodnijskih zadevah. Morda Vam je že znano, da prošnja „Slovenskega jezika“ za posebno sodnijo v Brdih je ovržena. Rešila na dotične prošnje so nemška in ne navajajo nikakih razlogov. „Slovenski jezik“ je sklenil v svojem obnem zboru 5. t. m. prositi, naj bi se mu blagovolili naznaniti razlogi, ki so naglili naše sodnijske oblasti, da nam niso dovolile sodnije. „Slovenski jezik“ navedel je v svoji prošnji mnogo razlogov za posebno sodnijo in zdaj bi rad vedel, kako sodi visoka vlada o teh razlogih: ali jih priznava, ali ne.

Pri tej priliki ne morem, da bi ne omenil neke govornice o sodnijskih zadevah, katera obečuje Bricem gotovo pomoč, s katero se pa jaz in moji somišljeniki

LISTEK.

BRKINI.

(Piše Ivan Berščak.)

(Konec.)

Ko ogenj pogasé, pojó dekleta pred hišo slehernega soseda pesen o sv. Ivanu.

Ob „opasilu“ ima vaška mladina navadno ples, kakor po družih krajih Slovenije. Tu naj bode le ta hvale vredni običaj omenjen, da si namreč mladeniči niti dekleta ne izbirajo, s kom bode ta ali ona plesala, temveč: dekleta igrajo na klobuk. Vsak mora biti z igro zadovoljen, če tudi mu je mnogokrat čez voljo.

Konečno mi je naštetí še nekatere vraže, ki so mi do sedaj izostale, a so v našem ljstvu globoko vkoreninjene.

Kdor v prvo sliši izpovedi kukavico peti lačen, — bode vse leto lačen; ako jo pa sliši sit, ne bode istega leta poznal lakoti. V tem slučaju naj se vleže vznak, da ga istega leta hrbet ne bode bolel. Prav takó se obvaruje trebušne bolezni, če se vleže na trebuh, ko zasliši prvi grom vzpovedi.

Kdor je od strele zadet, treba ga je trikrat na brani okolo cerkve vletí, da zopet pregovori.

Ko se bliža hudo vreme treba je: z raspelom oblake križati, z vsemi zvonovi zvoniti, na pestih (od kolesa) z blagoslovljeno oljko ogenj netiti, ter v oblake kaditi, stole in metle iz hiše parobe metati, ker

vse to odganja točo in plaši „štrige“. To moramo uže za časa pričeti, dokler oblaki ne prestopijo srenjske meje, sicer ne pomaga nič. Točo odganjajo tudi skrivne molitve, ki jih nekateri, posebno duhovni, na pamet znajo, a ti se bojé „štrigam“ zameriti. Zate pusté točo razsajati.

Predno prične gospodar orati, hodi okolo vpreženih volov in okolo pluga z gorečo blagoslovljeno svečo, moli, blagoslovja voli in plug z blagoslovljeno vodo, prekrižuje jarem.

Ko se deva žito v kope, treba je pod kopo djati dve slamni bilki na križ, in na te tri male kamenčke. Tako miši žita ne poškodujejo.

Če se otrok po nogah rodi, prepelje naj se skoz hlačnik suknjenih hlač, ali skoz rešetke pri oknu, sicer postane vedomec (mora), ki ljudi in živali v spanji tlači in jim kri pije.

Kedar nesó otroka h krstu, mora boter hoditi par korakov pred botro. Slednja nesó otroka na glavi v lesenih deščicah (nečkah) se svilnatimi trakovi povitega. Glavo mora otrok imeti vedno naprej, torej obratno nego pri mrličih. Nikdar pa ne sme boter niti botra med potjo na stran, sicer je otrok nesnažen. Pri pogrebu imajo navadno posel vsi hišni gospodarji dotične vasi. Po tem dobé sedmino, katera se pa tudi lahko opravi nekaj mesecev pozneje. Često se pripeti ko nesejo iz oddaljenih vasij mrliča k fari, da se tam napijejo in nazaj gredé stepó. Minolega leta so nosači od pogreba gredé pretepli sina baš pokopane očeta — bojda zató ker ni hotel za očetom jokati?! Nosila, na katerih rakev nesó, priredijo si sami iz dveh kolov in ko rakev spuste v gomilo, pri-

meta dva največja in najkrepkejša moža imenovana kola, ter ja vržeta desleč iz pokopališča. Čim dalje od pokopališča ja vržeta, tem dalje časa v dotični hiši ne bode mrliča.

Če krava nema mleka, treba novo sklenico s kravjo vodo napolniti, na venge z grlom uizdol obešiti, hišne duri zapreti, ter ogenj močno zakuriti in če kdo na hišna vrata v tem času trka, ne sme se mu odgovoriti, kajti kakor se peče sklenica nad ognjem, takó tudi bába, ki je kravi mleko vzela. Ako pa kdo ogovori babo, katera je nedvomno prišla na vrata trkat, potem, je ona rešena. Če se krava ne more oteleti, opási jo z robido, ki ima na obeh koncih korenike, hitro jej bo pomagano!

Ako po svojem opravi gredé srečaš na poti moža, pričakuj srečnega izida, srečaš pa ženo, gotova je nesreča.

Takovih in enakih vraž nahajamo tu pa tam še mnogo, a meni ni bilo dano radi kratkega bivanja v Brkinih vsega doznati. Mnogo truda, mnogo naporov še čaka vrlih duhovnov in učiteljev.

Kakor vidite, čestiti čitatelji, dobili smo v tem ljudstvu, na kolikor ga morete soditi po bornem mojem opisu marsikaj zanimivega, hvale in posneme vrednega, a tudi mnogo vse graje vrednega, osobito, kar se dostaje vraž. Vi pa narodni duhovni in učitelji, v Brkinih bivajoči, delujte z vso ljubeznijo do naroda. Marljivo pulite osat in robide, a pridno zalivajte narodnim cveticam! Kajti le jedino po Vas pride srečnejša doba ondašnemu ljudstvu. K dobremu vspehu vam pomozí Bog!